

Ik weet toevallig
dat het laken
groen is

Ludo Ludius

Ludo Ludius

Ik weet toevallig dat
het laken groen is

Uitgeverij De Graveinse Abeel

Dit is een roman. De personages en situaties in deze roman zijn verzonnen en enige gelijkenis met bestaande personen of situaties berust dan ook geheel op toeval.

ISBN 978-94-6260-7774-
NUR 300

© 2016 Uitgeverij De Graveinse Abeel, Amsterdam
www.degraveinseabeel.nl
mail@degraveinseabeel.nl

Omslagontwerp: Uitgeverij De Graveinse Abeel
Omslagfoto: Uitgeverij De Graveinse Abeel
Auteur: Ludo Ludius

Het papier van dit boek heeft het FSC-keurmerk: de grondstof is afkomstig van verantwoord beheerde bossen om wereldwijd de bossen te behouden.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, hetzij elektronisch, hetzij mechanisch, door middel van druk, fotokopie, film, geluidsband of op welke andere wijze dan ook en/of opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Voorwoord	9
Motto's	11
1. Voor diegenen die toevallig niet weten dat het biljartlaken groen is	12
2. God en zelf	14
3. Rib uit m'n lijf	15
4. Rust	19
5. Geloof	20
6. Scheids	21
7. Een nieuw biljart in het afkickcentrum	22
8. Speelse spelregelinterpretaties, deel 1	27
9. Roken	31
10. Drank	32
11. Seks	33
12. De spirituele wereld van het biljartspelen	34
13. Op weg naar de biljartzaal	38
14. De essentie van het biljarten	43
15. Training	45
16. Frustratie	46
17. Keu weg	47
18. Een gezellig uitje bij een biljartvereniging in de polder	48
19. Over Meester Haesch	59
20. Biljartles door Ome Hein	62
21. Over Ome Hein	64
22. Het krijtje	66
23. Ome Hein leert zijn neefje Kobus biljarten	68
24. Vragen aan God	70
25. Groet	72
26. Liefde	73
27. Populair	74
28. Het ontstaan van de biljartsport	75
29. Spelregels, deel 2	79
30. De biljartleus	84
31. Geluk	85

32. Slim	86
33. Trekken	87
34. Moet je nou per se winnen?	88
35. Winnen	91
36. Ome Hein heeft een baantje	92
37. Ieder (op) zijn eigen niveau	96
38. Winst	99
39. Biljartwedstrijd in de Bijlmerbajes	100
40. Klotsen	105
41. Kijken	106
42. Psyche	107
43. De aso	108
44. Een echte beker	111
45. Biljarten is 'plezier' voor twee	114
46. Een verslag van de spannende wedstrijd tussen Jan en Hein	116
47. De bovenkant van de gele bal	118
48. Lief	121
49. Massé	122
50. Touché	123
51. Ballen	124
52. De ideale biljartzaal	125
53. Hoe maak je vrienden bij biljarten?	129
54. Ome Hein vertelt verder	131
55. Biertje	134
56. Biljardé	135
57. Dubbelspel	136
58. Spelregels, deel 3, indirecte touché	137
59. Het stukje van Ome Hein	139
60. Den tahreckbal (De trekbal)	141
61. De biljartsport en hun beoefenaren	145
62. Spelregels, deel 4, voet aan de grond	150
63. Zwak	152
64. Getikt	153
65. Spel	154
66. Sportiviteit	155

67. Een onderzoek naar machoculturen in de samenleving en de sport	157
68. Ach, die Nederlandse taal	162
69. Miserabel	164
70. Los	165
71. Genot	166
72. Het Fietelwappen	167
73. Keu te koop	169
74. Biljart (is toch niet moeilijk)	176
75. Zeuren	179
76. Krijtje	180
77. Dom	181
78. Profaan	182
79. Smoor	183
80. Licht	184
81. Eerzucht	185
82. Biljartuitdrukkingen	186
83. Ingezonden brief van ene Ome Teun	191
84. Spelregels, deel 5, fouten in het spel	194
85. Mobieltje	197
86. Hiep, hiep, hypnose	198
87. Grijs	200
88. Tik	201
89. Winnen	202
90. Helderziende	203
91. Het nieuwe mobieltje	206
92. Psychiater	207
93. Seksistisch	210
94. Het Koninklijk biljarteducatieproject voor niet-biljartende stadgenoten	214
95. Het antieke biljart	221
96. De biljartbal	227
97. De vloek van drank	229
98. Het biljartje	230
99. De meest prangende vraag aller tijden: waarom rolt de biljartbal over het laken?	233

Voorwoord

Ik weet toevallig dat het laken groen is...

Ja, dat hoor ik nog weleens als ik zeg dat ik biljarter ben. Die uitspraak doet geen diepgaande kennis over het biljartspel vermoeden en dat is ook helemaal niet noodzakelijk om dit boekwerkje te kunnen lezen. Het is een boekje met een geringe hoeveelheid juiste informatie over het edele biljartspel, maar merendeels gevuld met onzinnigheden over datzelfde biljartspel. Er wordt niet ingegaan op het ‘anker-kader’, het ‘fantasie-classique’ of op andere ingewikkelde spelsoorten. Ook het populaire ‘snookeren’ blijft buiten beschouwing. En dat is, binnen het kader van dit boekje, ook niet nodig. Het is niet meer dan een weergave van sommige, al dan niet echt gebeurde, nogal vreemde of hilarische omstandigheden binnen het ‘carambole biljarten’ en soms ook daarbuiten.

Ik hoop, dat ook de niet-biljarter er genoeg aan zal beleven.

Ludo Ludius
Amsterdam, 2016

Hoofdpersonen in dit boek

Ome Hein - een aardige kerel, maar een beetje dom.

Meester Haesch - De uitermate rijke en wijze goeroe, die het biljartgebeuren op zijn eigen wijze interpreteert.

En dan ook nog: de schrijver zelf, zoals hij de scene rond het biljarten ervaart.

Motto's

Satura tota nostra est. (Satire is helemaal van ons.)

Ome Hein

De Meester is makkelijk te herkennen,
alle dommen zijn tegen hem.

Meester Haesch

Denkend aan biljarten, zie ik glanzende ballen
flitsend over zachtgroen laken gaan.

Ludo Ludius

1.

Voor diegenen die toevallig niet weten dat het biljartlaken groen is

Eerst maar even een korte uitleg over de biljartsport voor diegenen die toevallig niet weten dat het biljartlaken groen is. Het carambole biljarten is een spel voor twee personen. Het wordt gespeeld op een biljarttafel met een afmeting van ongeveer 230 x 115 centimeter. Hoogte is ongeveer 76 centimeter. De ondergrond is een dikke plaat leisteen van 5 centimeter dikte, zuiver vlak en waterpas gelegd. Over die leiplaat ligt strakgespannen dun wollen laken, meestal groen van kleur, maar soms ook wel blauw. Binnen de houten omlijsting van het biljart bevinden zich de zogenaamde banden. Die zijn 37 millimeter hoog en vervaardigd van rubber, zodat ze veerkrachtig zijn.

Men speelt het spel met drie biljartballen, wit, geel en rood, met een diameter van 62 millimeter. Speler A speelt met geel (zijn speelbal) en speler B speelt met wit (zijn speelbal). Vroeger waren deze ballen gedraaid uit ivoor, meestal afkomstig van de slagtanden van een olifant. Men kon uit één tand soms wel vijftig biljartballen halen. Deze ivoren ballen waren erg gevoelig voor schommelingen in vochtigheid en temperatuur van de omgeving. Tegenwoordig zijn de ballen van kunststof.

Een wedstrijd begint altijd met de aquitstoot. Dan liggen de ballen op de zogenaamde aquitstippen en moet de beginnende speler, via de rode bal, proberen een carambole te maken.

Je stoot met de keu tegen jouw speelbal en probeert met jouw speelbal de twee andere ballen te raken. Als dat lukt, dan heet dat een carambole. Als je een carambole hebt gemaakt, mag je verdergaan met proberen de beide andere ballen te raken. Lukt dat meerdere malen, dan spreekt men van een serie.

Elke speler heeft zijn eigen moyenne, dat is zijn gemiddelde prestatie. Dat

wordt bepaald door te berekenen hoeveel caramboles die speler maakt in dertig beurten. Topspelers maken een partij van 500 caramboles in één keer uit. Maar de meeste biljarters zijn al blij als ze een moyenne van twee halen. Dat wil zeggen, als ze in dertig beurten (30 x 2) zestig caramboles maken. De keu is een lange (ongeveer 150 centimeter), meestal houten stok, bestaande uit twee delen die in elkaar geschroefd worden. Hij loopt een beetje taps toe. Van achter wat dikker (3 centimeter) en naar de voorkant toe wat dunner (ongeveer 11 millimeter). Op het topje aan de voorkant zit een klein stukje been gelijmd met daarop bevestigd de pommerans. Dit is een dun stukje leer van ongeveer 4 millimeter dikte. Het krijtje wordt gebruikt om wat krijt aan het topje te vegen. Dat voorkomt het zogenaamde ketsen. Dat is als bij het stoten de keu van de bal afketst.

Dit boekwerkje zal de echte biljarter geen nieuwe technieken leren. Al evenmin zal de ernst van het spel hoog in het vaandel staan. Ik wil proberen met een wat luchtiger aanpak de serieuze fluisterstem van de verslaggever te doen overstemmen met wat nonsenscommentaren.

2.

God en zelf

Biljarten is een groot genot,
bedank daarvoor de goede God.
Hij heeft gezorgd voor lei en laken,
maar zelf moet je de series maken.

3.

Rib uit m'n lijf

Ken je m'n broer Barend? Nee? Nou, dat is maar goed ook, je hebt er echt niks aan gemist. Hij is zo'n omhooggeschoten Society Shop-yup. Met op z'n minst een dure Rolex of een Breitling om zijn ene pols en aan de andere kant, om de week, een oogverblindende schoonheid van zeer jeugdige leeftijd.

Hij, Barend dus, doet aan paardensport. Niet dat hij kan paardrijden, of het zelfs maar leuk vindt. Maar hij meent dat het goed staat bij zijn 'riche' relaties. Als Barend gaat rijden, dan rijdt Barend natuurlijk in een Jaguar. Ja, met echt lederen bekleding en hij doet nogal behoorlijk neerbuigend over mijn bestelautootje met trekhaak. "Kijk," zegt-ie dan smalend en wijst op alweer zo'n metalen uitsteeksel aan een VeeWeetje, "aan die sleephaak herken je het gewone volk, het plebs en de sloebers. Je weet wel, de losers die geen vakantievilla op de Balearen kunnen betalen en die in een sleurhutje naar een volkscamping gaan."

"Ja, dat zal wel," zeg ik, een beetje gefrustreerd, "maar die mensen verdienen dan ook niet hun brood met zulke louche zaakjes als jij dat doet."

"Ach, het zou wat," en dan grijnst hij opgewekt, en geeft de blondine of brunette van de week een aai over haar opgemaakte hoofd en laat met een poenig gebaar zijn Rolex zien. De gouden kettingen om zijn nek blikkeren opvallend in het zonlicht. De toevallige blondine of brunette werpt er dan begeerige blikken op en streelt Barend over de wang.

Ach, ik laat het er maar bij. Intelligentie is niet zijn grootste verworvenheid en een beetje tact al evenmin.

Ik zie hem gelukkig niet zo vaak, maar gister liep ik hem tegen het lijf, hij was zowaar te voet. Hij zat strak in het Armani pak met krijtstreep, zijden overhemd en dure Italiaanse schoenen, waarschijnlijk handgemaakt. Aan zijn arm bungelde een al even strakke, zeer uitdagend ogende blondine. Terwijl ik mijn ogen even niet kon losrukken van de volle, heerlijk ogende,

silicoongevulde welvingen van de voluptueuze, blonde schoonheid, sprak Barend een tikkie verrast: “Verrek, Hillie, da’s Hein, mijn jongste broer. Heeft het nooit kunnen maken, de schlemiel, maar verder wel een toffe peer.”

Hillie bekeek me een paar luttele seconden. Haar fraai gelijnde, kunstig en minutieus geëpileerde wenkbrauwjes trokken een millimeter omhoog naar haar door coiffeur Jean François (ja, die dure en exclusieve), uitermate geblondeerde en verder zeer zorgvuldig en prijzig gecoeffeerde kapsel. Haar met filler volgespoten lippen trokken wat minachtend op toen ze mijn kredietwaardigheid taxeerde. Twee helblauwe, kristalijsogen priemden dwars door mijn simpele C&A-tweedjasje heen en schatten met geroutineerde blik de inhoud van mijn imitatielederen portefeuille. Ze rangschikte een en ander vervolgens onder de noemer ‘daar trek ik mijn schoenen nog niet eens voor uit, laat staan iets meer’.

Goed, goed, goed, ik wist mijn plek in de rangorde, en Hillie wist het ook. Barend wist het uiteraard al veel langer.

“Zo, kerel, waar ga jij naartoe?” poogde Barend nog een schijn van belangstelling op te houden voor mijn persoontje.

“Nou, eh, ik ga biljarten,” zei ik mat en wierp nog een blik op het decolleté van Hilda. Ze ving die blik op en schudde verachtelijk haar blonde lokken.

“Biljarten? Hahaha,” lachte Barend.

“Biljarten? Hihihhi,” giechelde siliconenbody, duidelijk niet-begrijpend.

“Hohoho,” trachtte ik lollig te doen, maar dat viel niet zo goed bij allebei, want het hinniken verstomde op slag.

“Ach, man, biljarten? Dat is een spel voor imbons”, zei Barend. En hij verduidelijkte, toen hij de vragende blik op mijn gezicht zag: “Dat zijn *imbeciele onbenullen*.”

“Nou, het is best wel een moeilijk spel, hoor,” verdedigde ik mijn sport zwakjes.

“Hou toch op, man, een paar balletjes en een stokkie, wat is daar nou aan?”

“Nou, wij lusten er wel pap van, hè schat?” knipoogde Hillie, die duidelijk en absoluut niet begreep waar het gesprek over ging.

Barend keek naar Hiletje met een blik waaruit duidelijk sprak: zal ik nog meer geld aan je besteden, of zal ik je ter plekke dumpen? Hij liet het voorlopig nog even in het midden en zei toen tegen mij: “Hier vlakbij is een café met een aardig biljart. Laten we maar eens een potje spelen, dan kan ik je nog een paar stootjes leren.” En waarschuwend tegen Hillie, die hem verlekkerd stond aan te kijken bij zijn laatste woorden: “En hou jij voorlopig je mond dicht.”

In het café bestelde Barend een likeurtje voor Hillie, die nogal behoorlijk

veel opzien had gebaard toen ze de ruimte was komen binnen wiegen. Hij had haar laten plaatsnemen aan een tafeltje en daar zat ze, heel stilletjes, mooi dom voor zich uit te staren. Het lukte haar wonderwel zonder enige moeite.

Ik had inmiddels een paar eurootjes in de ballenautomaat gegooid en Barend bood me genadiglijk aan om te beginnen. “Dan kan ik je gelijk nog even wat tips geven,” zei hij.

Na de aqutstoot maakte ik weer een carambole en ik wilde juist voor de derde keer gaan stoten, toen Barend mijn keu pakte en zei: “Jouw coupe de queue is totaal verkeerd, beste kerel. Kijk, zo doe je dat.” En hij stootte mijn speelbal weg. Hij miste nogal behoorlijk en pakte de speelbal weer op en legde die terug op zijn plaats.

“Hé, hé, dat mag niet,” protesteerde ik, “en ik was sowieso nog aan stoot.”

“Je moet niet zeuren, beste kerel, anders leer je het nooit,” zei Barend gebiedend en duwde me bij tafel weg.

“Kijk nou goed en let op,” vervolgde hij, “ik zal je even een masseetje voordoen.” Hij richtte de keu, zoekend naar de juiste plek voor de afstoot.

En op dat fatale ogenblik sprong Hilletje wakker uit haar stoel. Ze trok Barend aan zijn stootarm en gilte luid: “Ik ook, Barend, ik ook, ik wil ook een masseetje!”

En Barend, vol in concentratie, schrok zich een ongeluk. Hij miste volkomen de bal bij de afstoot. Zijn pomerans knarste op een dusdanig akelige manier over het groene laken, dat het openspleet als de Rode Zee ten tijde van Mozes en zijn volgelingen.

In het café volgde een doodse stilte.

De eigenaar van het mishandelde biljart kwam verschrikt aanrennen. Hij had het hele voorval gehoord en gezien en zag zo bleek als een beddenlaken. Verbijsterd keek hij naar de decimeter lange scheur in het groene laken en poogde met beide handen de gapende opening te dichten.

“Dat gaat je geld kosten, makker,” zei hij toen woedend tegen Barend.

Die stond nog nonchalant met de keu in de hand tegen het biljart geleund. Hilletje hing met beide armen om zijn nek, ze begreep helemaal niets van de consternatie. Met een vloeiende beweging schudde Barend de vrouw van zich af. Hij bukte zich over het biljart heen en inspecteerde de wijd gapende scheur in het laken. Hij streek even, als terloops, met zijn gemanicuurde vingers langs de rafelige uiteinden. Daarna trok hij een draadje los en draaide dat losjesweg in zijn handen.

Hij tastte in de zak van zijn dure jasje en haalde een gouden aansteker, met diamantjes ingelegd, tevoorschijn. Het licht van de biljartlampen spetterde uiteen op de facetten van de glinsterende steentjes. Hilletje stak alreeds, met

de instinctieve hebzucht van een ekster, haar hand uit naar het glimmende voorwerp. Ze keek als gehypnotiseerd naar de glimmertjes. Barend veegde haar hand achteloos weg. “Niet aankomen!” vermaande hij haar.

Pruilend zag ze toe hoe Barend zich tot de kroegbaas wendde. Hij zei, een beetje blasé: “Dit is een echte James Lacraux, speciaal voor mij gemaakt in Parijs. Niks voor jou natuurlijk, veel te duur.”

De goede man knikte verstomd terug.

Barend peuterde wat aan het losgetrokken rafeltje dat hij zojuist uit de immense scheur had getrokken en twijnde het een beetje vaster in elkaar. Daarna knipte hij de aansteker aan en liet het gele vlammetje op het draadje los.

De hele kroeg zat doodstil toe te kijken hoe het rafeltje opvlamde. Meteen daarna doofde het toen Barend het uitblies. De asresten wreef hij zorgvuldig tussen duim en wijsvinger. Hij rook eens aan de asresten. Hij schudde mistroostig zijn hoofd en zuchtte eens diep. Dan richtte hij zich tot de kroegbaas die hem min of meer verbijsterd aanstaarde.

“Ahum,” zei Barend, “inferieur lakentje, beste man. Oud Merino schaaap, vermengd met een ruime portie Orlon. Zo’n brandproefje geeft altijd meteen veel duidelijkheid, nietwaar, kerel?” Hij vervolgde: “Je verwacht toch zeker niet van mij dat ik zo’n flutlaken ga vergoeden? Man, je mag blij zijn dat er een scheurtje in is gekomen. Kerel, je moest je schamen om een dergelijk onguur biljart in je zaak te hebben. Afijn, nou heb je in elk geval een goed excuus om dat barrel weg te laten halen door de Stadsreiniging. Als dit een auto was, kwam je nog niet tot het einde van de straat ermee.” Barend klopte de kroegbaas gemoedelijk op de schouder: “Allee, beste man, nu geen gezeur meer, pak een pint van mij en ik zal er verder geen werk van maken.” Barend tastte in zijn binnenzak, haalde een tientje uit een rijkgevulde, duur uitzierende portefeuille, waar Hillie met begerige argusogen naar staarde, en duwde dat in de handen van de nog altijd verblufte kroegbaas. Hij trok vervolgens zijn zijden stropdas, die een klein beetje scheefgetrokken was, weer recht, pakte siliconen-Hillie bij de arm en stapte monter in de richting van de uitgang. Bij de deur draaide hij zich nog even om en wees naar het tientje in de hand van de kroegbaas: “Laat de rest maar zitten, beste kerel.” En weg waren ze.

Stom, stom, stom, dat ik niet meteen met m’n broer naar buiten ben gelopen, maar ik stond ook stomverbaasd over een dergelijke brutaliteit.

Een laken vernieuwen kost best wel een hoop geld. Het was een hele rib uit mijn lijf.